

Nyhetsbrev från ITPS kontor i Washington D.C., januari 2009

Belägrad stad

Det var inte bara den bistraste luftmassan på flera årtionden som lagom till den gångna helgen välldes in över DC, utan också en rekordstor skara besökare. Till skillnad mot kylan som redan till söndagen började ge sig av så fortsatte människorna att strömma in till regionen även under måndagen. Det handlar om miljontals personer som alla vill vara en del av festen och historien när Obama idag tisdag ska svära presidenteden. Exakt hur många som kommer vet egentligen ingen. Prognoserna varierar från en till fem miljoner, med någon slags tyngdpunkt kring två miljoner. Det kommer i alla fall med säkerhet bli den största folksamlingen för ett event i DC och kanske USA någonsin.

För att hantera folkmassorna och säkerheten så har en mängd ovanliga åtgärder tillgripits. Broarna över Potomac och bifloden Anacostia stängs till exempel av för all biltrafik, vilket gör att District of Columbia i princip blir en befäst (eller belägrad, beroende på ens utgångspunkt) stad med tillfart endast från Maryland norrifrån för privatbilister. Tunnelbanan går visserligen, men den kan bara ta en bråkdel av dem som in från Virginia.

Vissa ilska insändarskribenter och lokalpolitiker i Virginia har framfört teorin att detta är en hämnd för delstatens agerande i inbördeskriget då det var den nordligaste sydstaten. Även om så knappast är fallet så är det även många sansade bedömare som anser att det är väl drastiskt att helt skära av bilförbindelserna, och för alla de som måste ta sig till jobbet kommer det att bli mycket problematiskt. Det har pratats om specialchartrade bussar som ska hämta upp sjukhuspersonal och till andra viktiga samhällsfunktioner, men även dessa bussar riskerar att fastna i det kaos som förväntas råda under dagen.

En försmak av rejäla trafik hinder har DC-borna redan fått veckorna efter jul, då i praktiken två presidenter har rört sig i staden. Alla som bor eller verkar i staden är vana vid att en bestämd MC-polis tvärt svänger in sin båge framför en bil, sätter ner stödbenet mitt i gatan och stoppar trafiken för att en presidentkortege 10–30 minuter senare ska passera. Förra veckan hände det mig när jag på väg till ett möte nära kongressen, och då är det bara att vänta snällt i sin bil. Efter tjugo minuter susade det sedvanliga följet med motorcyklar, ambulanser, svarta vans och limousiner förbi bort mot Pentagon. Döm om min förvåning när jag strax efteråt lite längre bort i motsatt riktning råkar ut för samma sak igen. Hade Bush glömt sin ordbok i Vita Huset manne? Det visade sig att nu var det the President-elect Senator Obama som hade något möte eller ärende på stan. Från och med i morgon kommer det till allas lättnad återigen bara vara en president som kan röra till trafiken.

Minibubbla

Washington-regionen hann under rådande fastighetskris uppleva en hastigt uppflammande bostadshausse, som dock lika snabbt släcktes. Det stora trycket inför invigningen gjorde nämligen att det före jul skrevs om en del privatpersoner som hade lyckats hyra ut sina lägenheter eller hus för fantasibelopp då hotellrummen snabbt hade tagit slut. Så fort dessa

skrivierier publicerades så kom det ut en mängd hyreserbjudanden från hugade bostadsklippare på olika förmedlingssajter, med följd att utbudet snart var betydligt större än efterfrågan och priserna därmed sjönk som gråstenar. Bra och centralt belägna objekt rapporteras dock också senare ha hyrts ut för tiotusentals dollar för några dagar, vilket ju kan få de flesta att drömma. Vad som står klart är att det sedan länge inte finns ett enda hotellrum att få i stans närhet och t o m för sunkiga motell bortanför Baltimore innebär invigningsdagarna därmed goda affärer. All positiv ekonomisk aktivitet är välkommen i dessa kris-tider, så på sätt och vis har Obamas tillträde redan inneburit ett visst uppsving i den regionala ekonomin.

Förändring

Förväntningarna på Obama och hans team är närmast orimliga, med en mängd uppgifter att ta sig an som var och en i sig själv är svår nog för en regering att hantera. Hittills har hans utnämningar till viktiga poster med relevans för ekonomisk utveckling, teknik och vetenskap med några få undantag rönt mycket positiv kritik men det är först efter den 20 januari som dessa personer kan visa att de verkligen motsvarar förtroendet. Det ser också ut som om dessa områden kommer att få ökade resurser och högre prioritet jämfört med Bushs regim, men självklart gör den rådande krisen att det kommer att bli svårt med finansieringen.

Under alla omständigheter har USA de senaste åren förändrats en hel del och landet är i mitt tycke nu inte lika "kaxigt" utan mer medvetet om sin sårbarhet, om den på sikt ohållbara energianvändningen och livsföringen, om globaliseringens följder (både positiva och negativa) med mera, och den rådvillhet som därur uppstått och det trängande behovet av ett nytt förhållningssätt interiört och till omvärlden har skickligt fångats upp av Obama. Hans slagord 'change' kom precis rätt, han fick igång en gräsrotsrörelse med många nya väljar-grupper och använde sig av teknologi och internet på ett smart och aldrig tidigare skådat sätt i en valrörelse. Senare idag inleds en ny era i amerikansk politik och historia då Obama efter en förväntat klassiskt tal blivit den förste svarte presidenten i världens nu mäktigaste land. Det finns trots oron över finanserna, terrorism och annat omvärldselände en påtaglig glädje och iver i luften över dagens presidentbyte som inte ens de arktiska vindarna kan kyla ner, och det är en förmån att få vara på plats och få uppleva detta.

Nu över till några färska rapporter med koppling till tillväxtpolitik i USA.

Amerikansk innovation och konkurrenskraft

Av de tio största forskningsparkerna i världen ligger idag endast en (Research Triangle Park i North Carolina) i USA. Detta förvånande och för amerikanerna förståeligt nog oroadande faktum tas i rapporten "The Power of Place: A National Strategy for Building America's Communities of Innovation" upp som ett exempel på att USA:s världsledande ställning inom teknik och forskning inte kan tas för given framöver.

Som rapportens titel antyder så ges också ett antal råd för hur USA ska råda bot på detta med hjälp av innovation. Dessa råd sträcker sig från inrättandet av geografiska innova-

tionszoner, samordning av federala resurser med delstatliga och lokala, till att lätta på restriktionerna för högutbildade immigranter och att säkerställa full finansiering av America COMPETES Act (åtgärds paketet för ökad konkurrenskraft som kongressen och presidenten skrev under förra sommaren men som aldrig fick tillräcklig finansiering i den fortsatta processen). Läs hela rapporten *The Power of Place*.

Vad beträffar COMPETES Act, så ser det för övrigt ut att kunna bli verklighet under den nya administrationen. Ett finansieringspaket är just nu på väg igenom kongressen som en del av det större stimulanspaketet, se dess pressrelease.

Från presidentens vetenskapliga rådgivare i PCAST (the President's Council of Advisors on Science and Technology) ges också råd för att stärka innovationssystemet och därmed USA:s konkurrenskraft. I rapporten "University-Private Sector Research Partnerships in the Innovation Ecosystem" så lyfter skribenterna fram behovet av en stark grundforskning, bland annat genom ökat samarbete med universiteten. Andra områden är immateriella rättigheter, skattelättnader för FoU samt tekniköverföring från labb till kommersiella applikationer.

Även industrins företrädare har naturligtvis funderat på vad som kan göras, och US Chamber of Commerce publicerade därför "The State of American Business 2009" med ett antal generella förslag till politiska beslutsfattare för närmare studier. Bland dessa kan ses frihandelsavtal, investeringar i infrastruktur, upprustning av skolor och satsningar på förbättrad undervisning

Nästan alla delstater har egna program för att stärka konkurrenskraften, och då handlar det främst om den egna konkurrenskraften gentemot andra delstater. Just North Carolina, som omnämndes i början av denna artikel, släppte nyligen rapporten "Advancing Innovation in North Carolina", med underrubriken "Innovation Framework for Competing and Prospering in the Interconnected Global Economy". Delstatens styrkor och svagheter beträffande anpassningsförmågan för nya produkter, tjänster och affärsmodeller identifieras. Utifrån detta tas ett ramverk för förbättrad innovationsförmåga sedan fram.

Några ITPS-engagemang

Vi hade som vanligt i november förmånen att få umgås med de aktuella amerikanska nobelpristagarna innan de åkte till Stockholm för att ta emot sina pris, och vi anordnade även denna gång ett tvärvetenskapligt symposium med dem à la 'Snillen spekulerar' om vilket kan läsas i ITPS nyhetsbrev Sweden+.

I november genomförde vi också ett veckolångt besöksprogram för forskningsminister Lars Leijonborg i USA, med avslutning vid en konferens vid Georgia Tech i Atlanta om internationaliseringen av högre utbildning och forskning för vilken ITPS Washington-kontor ingick i organisationskommittén. Läs artikel i Sweden+ Forskningsministern var huvudtalare vid konferensen och hans uppskattade tal är länkat ovan men kan också läsas direkt på regeringens hemsida. Se dokument från konferensen.

Några andra intressanta färskrapporter och händelser:

~ För det 21:a århundradet ställs nya krav på yrkesarbetare, och utbildningssystemet måste därför förändras. Samverkansgruppen "Partnership for 21st Century Skills" med medlemmar från industri, akademi och offentlig sektor har tagit fram rekommendationer till politiska beslutsfattare på olika nivåer på hur detta ska göras.

~ "An Analysis of Small Business Patents by Industry and Firm Size".

~ Om ett antal prisbelönta amerikanska universitet och deras satsningar på internationell utbildning, se "Internationalizing the Campus"

~ Jeanette Randén från Nutek satt på ITPS LA-kontor några veckor i höstas och besökte även oss i DC för att studera initiativ för minoritetsägda företag, vilket resulterade i rapporten "Making it! Rapport om offentliga och privata initiativ för etniska minoritetsföretag i Kalifornien/USA hösten 2008".

~ "Is Trillion the New Billion?", om magnitutförändringen av de finansiella insatser som krävs för regeringsledda krisprogram i dagens ekonomi.

~ Avdelning kurios: Om man letar tillräckligt länge går det antagligen alltid att hitta någon parameter som ser ut att varje gång kunna förutspå utgången av en återkommande händelse. För presidentvalen är det många DC-bor som är övertygade om att de har helt säker metod, nämligen att se på Washington Redskins (stadens lag i amerikansk fotboll) sista hemmamatch.

Om Redskins vinner så vinner också sittande presidents parti och kandidat. Den 3 november förlorade Redskins hemma mot Pittsburgh Steelers (som för övrigt i förrgår gick till finalen Superbowl) med 6–23, och därmed var alltså Obamas seger i hamn. Endast en gång har denna idiotsäkra metod fallerat, och det var 2004 då Bush blev omvald vilket tydligen var för otroligt vilket tillfälligt knäckte systemet. Metoden är i alla fall mer tilltalande än läsning i djurmagar.

God läsning!

Magnus Härviden

Institutet för Tillväxtpolitiska Studier (ITPS)

Sweden+ heter ITPS nyhetsbrev som även innehåller nyheter från Europa, Asien och Nordamerika, och som kommer en gång i månaden. Det senaste nyhetsbrevet finns på hemsidan, där det också framgår hur du kan prenumerera.